

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ.

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön és Balla István.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Szerkesztőség a várban. Fogarasi Mihály utca 16. sz.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében.

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.

1803. okt. 17.

E napon született Deák Ferencz, a haza bölce. Ez a nap tehát azt jelzi, hogy Deák Ferencz ezelőtt 100 évvel született.

Mi úgy tudjuk, hogy ha a nemzet szívében élénken ég a haza iránt való szeretet érzete s a tettvágy a hazát minél boldogabbá tenni, akkor élénk érzület kel keblében mindannyisszor, valahányszor a nemzet egyik-másik nagy fiának nevezetesebb évfordulója kerül felszínre. A kettő együtt jár s egyik a másikat vonza, mint a delej két sarka vonza egymást. Deák Ferenczről meg van írva, hogy ő a haza bölce, a jogfolytonosság elvének 1833 óta legnemesebb képviselője, ész, tudomány és jellem tekintetében összes történetünknek egyik legfőnségebb alakja, a magyar Aristides. Az általa 1861-ben szerkesztett két felirat ép oly méltóságosan összegezi jogainkat, mint a „Declaration of rights“ az angolokéit. Ő békítette ki nemzetét az uralkodóval, az ő műve az alkotmány helyreállítása s Magyarország közjogi helyzetének szabályozása. Minden izében demokrata, egyszerű és igénytelen akkor is, midőn egy nemzet s egy uralkodóház sorsa volt kezében. Mindent kockáztatott a hazáért, de semmiért sem akarta kockáztatni a hazát.

Mi úgy tudjuk, hogy városunk lakóinak szívében élénken ég a hazaszeretet s így a haza nagyjai iránt is élénken ég a becsülés lángja.

Lobogjon fel tehát ez a láng Deák Ferencz emlékére is és ünnepeljük meg egy szívvel lélekkel Deák Ferencz születésének százas évfordulóját.

Annak tudatában, hogy a város polgársága a rendezendő emlékünneepségen élénken fog köz-

remüködni, csak lökést kell adni annak, hogy a rendezőség kialakuljon, többek megkérésére alapján kérjük polgártársainkat, sziveskedjenek f. hó 13-án d. u. 4 órakor a városháza tanácstermében értekezletre gyűlni össze.

A közgazdaság irányítása.

Irtta: id. Egán Lajos.

A világ folyásában nincsen megállapodás, örökös a hullámzás, a támadás és kiegyezés. Ilyen az élet, így készülnek a kulturák és a nagy igazságok. Ilyen hullámzásban él most parlamentünk. Ezen óriási mozgásból előbb-utóbb kipattan az igazság, és annak alapján a kiegyezés, mely az erő egységének legyen a kiegyenlítése, az államnak kemény sziklára támaszkodó egyensúlya. Ezt előbb utóbb várhatjuk, ha mind a két támadó fél felismeri az erkölesi és értelmi igazságot és ugylátszik ehhez a ponthoz közelebb jutottunk a kormányzati és parlamenti hullámok magas járása közben. Méltán remélhetjük, hogy most már csakhamar elsimulnak az elementáris erővel reánk hömbölyödött erőszakai a rendetlen időjárásnak és elkezdhetjük a kötelességszerű csendes munkát abban a sorrendben, a melyet a hosszú háborúság ezer akadályai után, a józan ész és a felelőség érzetének erkölesi parancsai jelölnek ki számunkra.

A munka sorrendje pedig nem kezdődhet mással mint a nemzet közgazdasági erejének emelése és fenntartásában való fáradozással, anélkül, hogy állami jövedelmeink, melyek ugyanis nélkülözhetlenek, esökkennének, vagy a hol azok leszállítás életkérdés, a határvám jövedelmének fokozása által pótoltatnék.

Az ország hangulatának objektív megítélése után a javulásra irányuló férfias együttműködést várjuk ezután a képviselőháznak minden pártjától, hogy a nemzeti élet kivívása után serényen dolgozzék az állami élet rendezésében, hogy megszűnhessék a bekövetkezett elűfásultság, az általános pesszimizmus, a nagy csüggetegség, mely a közelet minden tényezőjére kiterjedt.

A társadalomnak erőhanyatlása fölszabadul, a friss és vidám munkakedv helyre áll, ha az állam egységes szervezete őszintén itéli meg a helyzetet, ha a kormány a hatalom fentartásának vágya helyett, szervezetét és rendszerét, a jelen állapotának domináló főkérdésekkel foglalkoztatja.

Ilyenek a hitelsszövetkezeteknek úgy az ipar-, mint a mezőgazdasági téren való minden irányú pártolása. Hogy a kis emberek a pusztító uzsora körmei közül kiszabadíttassanak. Ezen intézmények adókedvezményekben részesítendőek, de ezzel az állam rendes és szigorú felügyeleti jogot gyakoroljon az iránt, hogy az efféle intézetek nem viselik-e csupán a jótékony intézmény czégerérmely czéger alatt a gyengék zsarolását gyakorolják. A szabadság és szabadelvűség is hamis czéger ha az a gyengék kifosztására alkalmas.

Miután termelésünknek legfontosabb és legnevezetesebb ága a földművelés, megkövetelhetjük minden képviselőtől, hogy a kormányt, a földművelés felvirágoztatására buzdítsa és támogassa mindazon cselekményekben, melyek a mezőgazdát kiragadják azon bajokból, a melyek a megélhetésében utját állják. A tapintatos, eszélyes és erélyes kormányzat segítségével az ország minden vidékén, tervszerű hálózatban állíttassanak szövetkezeti gabonaraktárak, melyben a kisgazdák magterményeiket beraktározzák, a hol előlegkölesönt nyerhetnek és a hol termésüket előnyösen értékesítik, mely tárházak a tisztességes magyar gabonakereskedelem és nagy fogyasztók érdekeit is szolgálják. Megérdemli ez a külföldön virágzó intézmény, hogy az ország vezető férfiai ezzel behatóan foglalkozzanak, mert ez az intézmény ellátja a kisgazdát jó vetőmaggal is, és megóvjá őket a gazdasági eszközök, szerszámok és gépek beszerzése alkalmával a sokszor előforduló csalódástól.

Ilyen szervezet létesítése nélkül egészséges, rendszeres termelési politika nem is képzelhető.

A törvényhozás hivatása, hogy a termelés haszonnal járó értékesítése annak biztosítsa, a kinek anyagi és szellemi tőkéje, óriási munkája ebbe van bele fektetve.

TÁRCZA.

A vetélytársak.

— Epizód a magyar szabadságharcból. —

Mély sötétségbe borult a tájék. Ama névtelen hősök egyike, a kik vérüket és életüket a haza védelmére felajánlották, a bozót között botorkált.

Fiatalt, csinos legény volt ez a káplár. A koromsötétség, az utjába kerülő akadályok daczára is hetykén lépdéglét. Sietett, mert szíve választottját, a kis Elizt akarta felkeresni, a ki a határszéli falu legvégén lakott nagynénjénél, az Ausztriából ideszakadt öreg asszony nál.

Már-már elérte czélját, a mikor a házból kihatólólámpafénynél legnagyobb csodálkozására szeretett Elizét egy osztrák tiszt bizalmas társaságában vette észre.

„Oh, te hamis!“, mormogta, „megesáltál. Sohasem fogom ezt neked megbocsátai. Oh, én oktondi, a ki egy német lány esküjében bízhattam!“

A lány hirtelen megfordult és arra felé nézett, a hol a káplár a másik kettő által észre nem véve állott. „Mintha valaki itt volna a közelben“, — susogta. „Ugyan ki merne minket zavarni?“

„Nem, bizonyára senki. Talán tévedtem, Róbert.“

A férfi megölelte és megcsókolta a lányt. „Úgy látszik, nagyon hevüλέkeny vagy kincsem. A tulnan táborozó honvédektől való félelem izgathat. De majd meg-tanítom én azokat a „rebellis kutyákat!“

„Igazságtalan vagy, Róbert; azért, mert hazájukat védelmezik, nem lehet őket annyira becsmérelni. Oh, mily szerencsés volnék, ha nézeted megváltoztatására bírhatnának!“

A tiszt újból gyengéden megölelte a lányt, miközben a lesben álló honvéd szíve hevesen lüktetett, vére forrt. „Sohse fáradjál. A nézetemet meg nem változtatom. Valamennyien kutyák, gyávák és semmirekellők, kivétel nélkül.“

„Alávaló jöttment!“ pattant fel ekkor a honvédkáplár, ki tovább nem türtöztethette magát.

„Kálmán!“ sikoltzott a lány, a két férfi közé vetve magát. „Kérem az Isten szerelmére, térjen vissza táborába — nem gyanítottam, hogy a közelben van. —“

„Oh, te hamis kigyó!“ szakítá félbe a káplár komor, zord hangon, „így játszol őszinte érzelmeimmel, így szege-d meg esküdet, melyet szentnek hittem. Megvetlek“. —

„Gazember!“ harsogta a tiszt pisztolyát övéből kihuzva, „mondd el utolsó imádságodat!“

„Kettőn áll a vásár!“ válaszolt a honvéd lövésre készen, „nekem is volna beleszólásom tán!“

„Oh, ne, a Mindenható Istenre!“ rimázkodott Eliz. „Ne bántsátok egymást! Ez a férfi — ez a tiszt“ —

Mielőtt befejezhette volna, elsült a pisztoly. A lány jajveszékelve rogyott a földre. A tiszt golyója bal lábába furódott. Megdermítten, mintha kövé vált volna, állt ott a honvéd, a mikor a tiszt felkiáltott:

„Szent Isten! Mit miveltem? Eliz, kedves hugom, hol sebesültél meg?“

„Bocsásd meg gyanúsításomat, drága angyalom“, — esdekelt a káplár, „nem vagy tehát hűtlen, ez a tiszt a bátyád!“

„Igen, az vagyok! Ha van szíve, vigyük be növéremet a házba, majd aztán számolhatunk egymással!“

Kálmán gyorsan felkapta a lányt s egymaga vitte be a házba. Itt megvizsgálták. A golyó nem okozott

ugyan nagyobb veszedelmet, de nagy fájdalmat mégis.

A két férfi azután távozott.

„Káplár!“ szólította meg a tiszt ellenfelét, „most már leszámolunk! Nem fogok nyugodni, míg meg nem boszulom magamat. Ki a karddal! Egyikünk a helyszínén marad — holtan!“

A megszólított legott kihuzta kardját.

„Welden hadnagy ur“, — válaszolt. „ön Eliz bátyja és kívánnám, hogy meg ne történnék köztünk ez a viaskodás; elakarom feleljeni a sértést!“

„Istenemre mondom, mégis csak igaz, hogy valamennyien gyáva kutyák vagytok!“ rivált Kálmánra az osztrák tiszt. „Egy csöpp hátorság sincsen ereitekben!“

Erre összecsapkodtak a kardok, melyeket mindketten egyforma ügyességgel forgattak; soká tartott a mérközés, de egyik se győzhette le a másikat. Több sebből vérzett mindakettő. Erre a tiszt hirtelen kirántotta pisztolyát és lőtt. A golyó átfurta a honvéd sapkáját, egyéb kárt azonban nem tett. Eliz bátyja végleg kimerült, mire Kálmán otthagya őt.

Másnap a két ellenséges csapat közt megtörtént a döntő ütközet. Welden hadnagy kereste az ellenfelét. Az ütközet hevében Kálmán egy fa gyökerében megbotlott és elesuszott. Az ellenséges tiszt, mint a tigris rohant a földön heverő honvédre, a kire rátérdelt és éppen hátba akarta szurni, a mint a káplár egyik figyelmes pajtása lelőtte a hadnagyot. Kálmán sietve felkelt és tovább harezolt egész estig, amikor a csata a magyar szabadsághősök javára dőlt el.

Csak kevés hozzátenni valónk van. Eliz teljesen felépült és egy évvel a szabadságharez lezajlása után nőül ment Kálmánhoz. Boldog házas életet élnek még ma is.

Levelezés.

Erről a tárgyról mult számunkban már szó volt, de mert Abrudbányáról jön ez a megszólalás és más szempontokat is érint, közöljük.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Egy lélekemelő ünnepélyről akarok becses lapjában beszámolni.

Az abrudbányai róm. kath. templom létezése visszavezethető a kereszténység megalakulása előtti időre. Ez-redek óta áll fenn s keletkezésének ideje egyáltalában meg nem állapítható. De tény az, hogy a kereszténység hajnala virradtán az imádat e szent hajléka már létezett.

Számtalanszor lett e szent hajlék rommá úgy, hogy falain erdőszerűleg fák nőttek és dudvák virágoztak.

Számtalanszor lett e szent hajlék újá építve és volt idő, midőn mint romban hordó vastagságu fenyők nőttek. Volt idő, midőn csaknem egy századig nem azon hivatásnak szolgált, melynek építettett, hanem a vallásújítás idejében, akkor, midőn Abrudbánya város csaknem minden keresztény vallásu tagja unitárius lett e szent hellyel együtt.

Legutóbb 1876-ban renováltatott és szenteltetett fel s adattak e szent falak vissza azon hivatásnak, melynek ezer éven keresztül szolgáltak.

Ma az abrudbányai róm. katolikusok örömnünetet ültek, mert az 1876. évben renovált szent hajlék új köntösbe öltöztetve, igazán művészi diszitással ellátva, új orgonával, gyönyörű szép oltárokkal felszerelve áldott meg és avattatott fel a mindenható Isten dicsőségére, a katolikus vallás diszére és a hívők hitének erősítésére.

Könyes szemekkel, telt szívvel és buzgó lélekkel adtunk hálát a mindenek urának, hogy az örökimadás e szent hajlékát ily szépnék, ily magasztosnak láttuk.

A templomot Imets Fülöp Jákó apátkanonok, szeretett ősz főpap áldotta meg, kit lelkünk egész mélyéből tisztelünk, szívünk egész melegével karolunk át s midőn az áldást osztotta, eszünkbe jutott ez ősz papnak felszázados működése, eszünkbe jutott, midőn a szent misét czelebrálta, hogy e disze a magyar katolikus papságnak mily missziót teljesített áldásdus működésével, — hálánk iránta nemcsak azért nagy, mert vallásunkkiváló apostola, hanem azért is, mert a tanügy terén kifejtett buzgósága, tevékenysége sok ezer magyar embernek juttatta a tudomány, műveltség és a hazaszeretet magvát. Fohászuk emelkedik a mindenható Istenhez, hogy ez ősz főpapunkat áldja és tartsa meg, egyetlen igaz vallásunk és szeretett magyar hazánk diszére.

A fényesen celebrált mise közben Zlamál Ágoston tanár tartott szent beszédet. Ez a beszéd, — ha képes valami a lelket felemelni, buzdítani és a hitben megerősíteni, úgy ez a beszéd megerősítette a hiveket a hitben, részesítette malasztban és megtöltötte a szemeket könnyel, a lelkeket üdvösséggel.

Sok beszédet hallottam életemben Magyarország Nagyasszonyáról, de ily remekül, ily meggyőző szavakkal, ily szépen előadva még soha. Vén katolikus ember vagyok, lelkem egész meggyőződésével követtem hitemet, de a mai beszéd ezen erős hitemben, nemcsak, hogy boldoggá tett, hanem megerősített, s meggyőződésemm, hogy az abrudbányai katolikusok ez örömnünetet az elmondott szent beszéd hatása alatt soha elfelejteni nem fogják.

Bányásznép vagyunk, a Szüz Mária tisztelete és szeretete hagyományos szívünkben s a ma hallott beszéd e hagyományban csak jobban erősítette meg lelkünket és meggyőződésünket.

A mai örömnünetnek kizárólag és egyedül dr. Lukács Antal plebános volt az okozója, ki minden igyekeztét, fáradságát felhasználta arra, hogy az imádás e szent hajlékát széppé, gyönyörűvé, művésziessé alkottassa és fáradozását siker koronázta, olyaná változott az egyszerű és fehérre meszelt, hiányosan felszerelt templom, hogy akármely gazdag egyháznak és nagyvárosnak diszére válna. E buzgóságért, e tevékenységért még haragosainak elismerése is koronázza.

Én nem vagyok szerencsés hitfelekezetem lelkészével jól lehetni, vannak az életben körülmények, melyek az ember eljárását igazolják, meggyőzések, melyek igaznak látszanak, de vannak olyan körülmények is, melyek tévesek, vannak félreértett jóakaratok, hogy melyik az én hibám és melyik a lelkészé, elbírálni nem fogom, de mindezek mellett és daczára a körülményeknek, elismerem tevékenységét, buzgóságát és temploma iránti végzetlen szeretetét; e diszes szent helyet csak neki köszönhetjük s akkor, midőn az igazat kell megmondani vallásos lelkemből távol áll a harag, távol minden körülmény és csak a hitembeni meggyőződésemm vezérel, ösztökél, hogy kimondjam, hogy elismeréssel, hálával adózom működéséért.

A szentmise után a Detonáta vendéglő nagytermében egy szinte 200 teritékű közebéd vette kezdetét, e közebéden vallás és nemzetiségi különbség nélkül vett részt Abrudbánya város polgársága.

E mai nap emlékezetes marad az abrudbányai katolikusok lelkében sokáig, s a buzgóság, mely lelkünket eltöltte, bár üzné ki lelkünkéből az egymás iránti ráncort, haragot és rosszat, egyenlitené ki a félreértéseket és gyujtana békét és egyetértést. — Ugy legyen. — Abrudbányán, 1903. évi augusztus hó 30-án.

Egy katolikus.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1903. szeptember 10.

— **Személyi hírek.** Polgármesterünk a délvidéki hadgyakorlatokról haza érkezett. — Dr. Varró László, Nagyenyed város polgármestere, Reichenhallból, hol üdülés céljából hat hetet töltött, jó egészségben haza érkezett s átvette hivatala vezetését.

— **A jókedvű adakozó.** Imets F. Jákó apátkanonok megtakarított filléreiből két családi ösztöndíjalapítványt tett le 12000 korona értékben az erdélyi káptalan kezelése alá. Az alapítvány kamatait első sorban a csiktusnádi Imets családból származó és Imets nevet viselő ifjak élvezhetik s csak azután a leányági leszármazottak; harmadsorban jönnek igényeikkel a tusnádi fiúk általában s csak azután kaphatják a más róm. kath. vallású fiúk. Az alapítvány élvezése első sorban a csiksomlyói finővelő intézethez van kötve, de lehet kézi ösztöndíj is és más tanintézeteken, sőt az egyetemen is élvezhető.

— **A régészeti muzeum megvizsgálása.** Dr. Radisics Jenő, ministeri tanácsos az országos magyar iparművészeti muzeum igazgatója, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének megbízásából f. hó 4-én megvizsgálta a helybeli régészeti muzeumot legapróbb részleteiben és teljes meglegedésének és elismerésének adott kifejezést a muzeumban levő becses és érdekes tárgyak, valamint a csinos és tanulságos elrendezése fölött. Együttal a múzeumnak célba vett kibővítése ügyében tárgyalt Dr. Cserni Béla múzeumőrrel, mi különben is ideutazásának egyik főfeladata volt. Régészeti társulatunk ügyeinek hathatós támogatását kilátásba helyezte s a székesegyház szemlélése után dr. Ujfaluási József egyleti alelnöknél tiszteltget; este pedig folytatta utazását Kolozsvárra az ottani muzeumok megtekintése végett.

— **Hivatali eskü.** Dr. Szilády Zoltán, a nagyenyedi Bethlen-kollégium új rendes tanára, f. hó 6-án délután fél három órakor tette le rendes tanári esküjét a kollégiumi előjáróság jelenlétében.

— **Halálozás.** Selmeczy Sándor nyug. pénzügyőri szemlész f. hó 2-án este 8 órakor 70 éves korában Nagyenyeden elhunyt, f. hó 4-én d. u. 4 órakor temették el.

— **Székely művészek városunkban.** Király Béla hegedű-művész és Uzoni Benő Bálint tilinkó művésza napokban hangversenyt tartanak városunkban, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét. Műsoruk a következő lesz: 1. Király B. a) Tündértáncz, b) Bölesődal, c) Magyar ábránd, előadja Király Béla hegedű művész. 2. a) Reményi: Repülj fecském U. Benő Bálint átdolgozása szerint, b) Planquet: Rip levélária, c) Velencei karneval változatai, tilinkón előadja Uzoni Benő Bálint tilinkó művész. 3. A zenekar közjátéka, 4. Király B. a) Lengyel ábránd, b) Magyar Népdalok, c) Bűvös vadászs-rapsodia, előadja Király B. 5. Czinka Panna: a) Kesergője 1735. évből, b) U. Benő Bálint: Serenad, c) „Pásztortűz mellett“, Rőgtönzések madárfutamokkal, előadja Uzoni Benő Bálint. 6. A zenekar közjátéka. 7. a) Amerikai dal, b) Magyar népdalok, előadják hegedűn és tilinkón Király B. és U. Benő B.

— **Iskolák egyenjogositása.** A m. kir. belügy-miniszter a közokt. miniszterrel egyetértve 40102—1903/II. a. B. M. számú körrendeletével az állami felső ipariskolákat és a budapesti állami felső építő ipariskolát is olyan intézeteknek tekinti, melyek az egyévi önkéntességi kedvezmény tekintetében, valamint az 1883: I. törvényezikk szempontjából kijelölendő állásokra nézve a törvényes minősítés tekintetében a középiskolák végzettségével egyenlő ranguaknak tekinthetők és ennél fogva a középiskolákkal egyenrangú tanintézetek közé sorolhatók.

— **Szintársulat Nagyenyeden.** Nagyenyeden Palotay szintársulata kezdette meg működését s több mint 60 bérletet gyűjtöttek számára.

— **Székelymentés.** A székelymentési mozgalmaikat egész Magyarországon megindították, sőt erre az ügyre van már kormánybiztos is. De a míg mi itt (székely felfogás szerint) künn a vármegyéken többékevésbé lelkesedünk, addig a székelység kebelében különféle gazdasági tevékenykedések képében olyan férgek rágódnak, melyek a székelységet minden akezió daczára tönkre teszik, megsemmisítik. Klikkek vannak ott, székely emberekből és másokból alakulva, melyek az értelmetlen nép tudatlanságát saját anyagi emelkedésükre tisztességtelenül használják fel. Amíg ezeket a klikkeket ránczba nem szedik, semmi munka sem fog a székelyen segíteni.

— **Csángó telepítés vidékünkön.** A földmívelésügyi miniszter a Marosludason és Marosbogáthon felállított telepeken a bukovinai csángóknak fog otthont biztosítani. A telepesek valószínűleg még ez év őszén elfoglalják e helyet. Majláth gróf erdélyi püspök a telepen egy diszes róm. kath. templomot fog sajátjából építtetni, a kormány iskolával látja el ezen tőlünk elszakadt magyarokat.

— **Borszék bérbedaaása** el van határozva s már eddig két komoly ajánlatot adtak be. Ez a tény a borszéki fürdő felvirágzását jelenti.

— **Maros-vásárhelyi székely-társaság felhívása.** Tisztelt Czim! Társaságunk mindent elkövet, hogy az eddig oly sokáig magára hagyott, elfeledett székely nép és földje iránt nemesak a nagy társadalom érdeklődését fölkeltse, de a kormányhatalom figyelmét is feléje irányítsa. Mi magunk közvetlen segítséget nyújtani nem akarunk, arra képesek nem is vagyunk. Célunk csak az, hogy mint szervezett társadalmi intézmény föltárjuk a bajokat, megmutassuk az utat és módot, miként lehet és kell a sebekre gyógyírt alkalmazni. Hogy pedig ezen törekvéseinkben a helyes irányt mindig eltaláljuk; hogy meglássunk mindent, mi megtekintésre érdemes; hogy ne töltsük a drága időt, esetleg igénytelenebb, kisszerűbb dolgokkal; ehhez sok szem látása, sok fül hallása, sok agy gondolkozása szükséges. Arra kérjük tehát a t. Czimet, kísérje érdeklődéssel munkásságunkat; széleskörű tudásával, ismereteivel legyen támogatónk; informáljon és törekvéseinkben segítsen minket minél több gyakorlati eszme fölvetésével. Kifejezett óhajára minden havi rendes összejövetel idejéről (mely különben rendszerint a hó második keddjén szokott lenni) külön vendég-jegy által értesítjük, kérve, hogy azokon minél gyakrabban résztvenni szíveskedjék. Összejöveteleinken minden résztvevő egyformán bir tanácskozási joggal. Ügyünket ujólag is jóakaratu, szíves támogatásába ajánlva, vagyunk Maros-Vásárhely, a Székely-társaságnak 1903. márczius 3-án tartott összejöveteléből hazafias tisztelettel: Dr. Kömöcsy József, elnök. Szentgyörgyi Dénes, gazda, m. titkár.

— **Beküldetett.** „Közrendészeti mizeriák. Vasárnap e hó 6-án reggel 7 óra tájt két 16—18 évesnek látzó suhancz végig vonult a Lépes-utczán torkuk szakadtából orditozva, énekelve és horribile dictu: késeket villogtatva. Egészben ennyi a száraz tény, amely magában véve még sem illik egy modern városközrendészeti keretéhez. Talán inkább illik a balkán-félsziget egyik zugában, a hol talán büntetlenül meg van engedve a békés polgárok nyugalma például: éktelen orditozások, ostoresattintások, botrányos verekedések, s több effélével felzavarni. — Ilyen közrendészeti rekordokkal — igazán mondhatni — hogy nem vehettünk volna részt az idei drezdai „Ausstellung für moderne Städtervesen“ tárlaton. Talán jó volna ezen a téren kevés utánnajárással és megfelelő intézkedésekkel javítást eszközölni az illetékes körök által. Anonymus.“

Azt hisszük, hogy van intézkedés téve, de jobban kellene betanítani és ránczba szedni a rőndnek nemes öreit. A rendőrök ugyanis azt hiszik, hogy az utczán mindenkinek azt szabad tenni, a mit akar, pedig a dolog lényege az, hogy az utczán szabad ugyan járni, sőt futni is, de nem szabad olyasmit tenni, amivel mások nyugalma, testi lelki épséget háborgathatják vagy veszélyeztethetik. Persze azt is meg kellene nekik magyarázni, hogy mivel lehet azokat veszélyeztetni.

— **Városok a vidéki hirlapírók részére.** A „Magyar Szó“ írja, hogy újabban több város lépett a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének alapítói közé. Legutóbb Brassó, Kaposvár, Nagyikinda, Nyíregyháza és Szatmárnémeti hozott oly értelmű határozatot, hogy a vidéki hirlapíróknak a közérdek szolgálatában kifejtett munkásságát anyagilag is hajlandó támogatni. Nagyikinda városa pártoló tagul jelentkezett, míg a többiek egyenkint 200 koronával alapítók sorába léptek.

— **Kitüntetés.** Mint a hivatalos lap jelenti, ő felsége ez évi augusztus 24-én kelt elhatározásával Holzer Sándor ker. tanácsosnak, mint a Holzer Simon női konfekció cég tulajdonosának a cs. és kir. udvari szállítói címet legkegyelmesebben adományozta.

— **Maros-vásárhelyi székely társaság körlevele.** Kedves Testvér! Társaságunk és a helybeli Iparhitelszövetkezet támogatásával Csécs Balázsné szül. Péchy Izabela urnő városunkban egy háztartási és háziipari szakiskolát nyitott. Ez intézet közelebből a hazánkban oly kevés üzött nyakkendő készítésből 1 hónapi tanfolyamot tartott, melyen 50 szegény, árva, legnagyobb-részt teljesen saját munkaerejére utalt leány vett részt s megfelelő kézügyességgel bírván, 39-en lettek ezen szakból keresetképesekké. A már képzett és folyton ujonnan kitanított növendékek a szebbnél-szebb nyakkendőket állandóan készítik, úgy hogy most már lépések tétettek aziránt, miszerint e gyártmányok a kereskedésekre bevezetessenek. Midőn ezen törekvő és a továbbfejlesztésére oly jó alappal bíró intézet által készített háziipari czikkeket a kedves testvér és testvér-társaságok figyelmébe és támogatásába legjobb indulattal ajánljuk, egyben arra is kérjük, hassanak oda, hogy egyelőre bár a nyakkendők és igen szép bogozási munkák minél szélesebb körben fogyasztásra kerüljenek. Testvér-társaságok, avagy kereskedők megrendelésére az intézet igazgatónöje készséggel küld azokból minta-csoportozatot. Végül arra kérünk mindenkit, ki ezen körlevelünket olvassa, hogy ha leányok részére valami egyszerű, a fenti leirathoz hasonlóan kevés anyagi befektetést igénylő s könnyen megkészíthető újabb hiziipari cikk előállításáról volna tudomása, azt — a részletes leirással együtt, — velünk, vagy közvetlenül az intézettel közölni szíveskedjék. Maros-Vásárhely, a Székely-társaságnak 1903. július 16-án tartott összejöveteléből. testvéri szeretettel: Dr. Kőmőcsy József, elnök, Szentgyörgyi Dénes, gazda, m. titkár.

— **Kedvezményes vasuti jegyek.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelték tudomására hozza, hogy a budapesti állandó gépkiallítás megtekintetése érdekében a keresk. Minister úr olyan kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványokat adott kamaránk rendelkezésére, amelynek birtokában a legalább 10 főből álló csoportok II-ik kocsiosztályon III. oszt. egész jeggyel, a III-ik osztályon pedig III. oszt. féljeggyel utazhatnak Budapestre és vissza. Jelentkezéseket a kamara írásban és szóbelileg is elfogad. Kolozsvár 1903. szeptember 4. Veisz József alelnök. Gámán Zsigmond titkár.

— **Megtalálták Szt. Gellert koporsóját Ócsanádon.** Csanád vértanu püspökének, Szent Gellértnek ereklyéit Velencében, Bolognában, Prágában és Győrben őrzik. Az ereklyékhez most egy újabb sorakozik, a püspök koporsója, a melyet Farkas Sándor archeologus a minap kiásott a torontáli Ócsanádon. A díszes szarkofák még az avar-időben épített s régen rombadőlt görög-keresztény templom kriptájában volt. A koporsó teljesen üres, a mi érthető, mert Szent Gellért holttestét nemsokára halála után kivették a kriptából s elszállították Olaszországba. A csaknem ezer esztendő s relikiát az ócsanádi templom mellékhajójában helyezték el.

— **Szőlősgazdák figyelmébe.** A m. kir. pénzügyigazgatóság hirdetményt bocsátott ki a szőlősgazdák-nak a boritaladó fizetése tekintetében, az 1892. évi XV. t.-c. 3. §-a által adott kedvezmény elnyerése tárgyában. E szerint azok a szőlősgazdák, a kik ezt a kedvezményt az 1904. évre igénybe venni ohajtják, tartoznak a f. évi szept. hó 15-ig, illetve ha a szüret előbb kezdődne, a szüret kezdetéig ebbeli igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. Ez alkalommal bejelentendő az illető szőlősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbéliek száma, bejelentő szőlőbirtokának terjedelme holdakban, illetőleg □ölekbén, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége, a folyó évi remélhető termés hektoliterben, a házi fogyasztásra és nagyban, vagyis 50 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyisége hektoliterekben. Bővebb fölvilágosítást ez ügyben a pénzügyigazgatóság nyújt.

— **„Egy szó a válság megoldásához“** cím-mel gróf Csáki Napoleon füzetet adott ki, melyben azt indítványozza, hogy „1. Mondja ki a közös kormány, hogy a magyar vezényszó kísérletképpen 2 huszár és 3 gyalogezrednél 3 vagy 5 évre behozandó. Ezen határidő után a rendszer eredménye az említett ezredeknek egy külön vegyes bizottság előtt, hasonszámú osztrák ezredekkel leendő bemutatása alapján fogna megvizsgáltatni“. 2. „Jelentse ki a közös kormány, hogy a monarchia minden katonai nevelő intézetében a magyar nyelv alapos tanítása kötelezően behozandó. Természetesen az előadási nyelv német.“ — Köszönjük.

— **Kedvezményes áru szállőjojtványok.** Felhívás. Felhivatnak azon szállősgazdák, kik 1904 tavaszán kiosztásra kerülő kedvezményes áru szállőjojtványokat a vármegyei filoxera bizottság közvetítésével ohajtják beszerezni, miszerint folyó 1903. év szeptember hava 20-ig a városi rendőri hivatalnál a kimutatásba leendő bevétel végett jelentkezzenek. A kedvezményes őjtvány 1000 darabja 160 korona és 4 évi részletekben lesz lefizetendő. Egy szállőbirtokos részére a kiadható mennyiség 500 darabot nem haladhatja meg. Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsától. 1903. szeptember hó 1-én. Sárdy polgármester h.

— **Pályázati hirdetémények.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához ujabban a következők érkeztek: A pólai cs. és kir. tengerészeti hadfelszerelési parancsnokságtól különböző czikkek szállítására X/7. A bécsi tűzészertartótól: szertári czikkekre IX/22. A cs. és kir. 12. hadtest hadbiztosságától Nagyszeben: 2080 mm. kétszersült liszt (3 új, 5 régi számú) szállítására IX/16. M. A. V. igazgatósága Budapest: tisztogató és fényező vászonrongyok egy évi mennyiségének szállítására X/5. Budapesti m. kir. I. honvédkerületi parancsnokságtól: kenyér és zab szállításra X/2-én Gyuta; X/8 Nagyvárád; X/12 Zilah és X/14 Budapest. A nagyszebeni 12. hadtest cs. és kir. hadbiztosságától: élelmi szükséglet szállítására. Ezen hirdetémények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

I R O D A L O M.

* **Napoleon és a magyarság.** Napoleon világhódító tervében egy pillanatra szemet vetett Magyarországra is. Bécs követe, Andréossi tábornok értesült a magyar viszonyokról és elhatározta, hogy ellentétet támaszt a nemzet és királya közt. Tudta, mennyire szíven fekszik a magyarnak hazája függetlensége s ha nem csatlakoznak is hozzá, gyöngítheti a császárt azzal, hogy bizalmatlanságot kelt benne a magyarok iránt. 1809. május hó 15-én Schönbrunnból proclamációt bocsátott ki a magyarokhoz, melyben tudatja Bécs elfoglalását. „Gyülekeztek össze Rákos mezejére, régi Őseitek szokása szerint, tartsatok ott igaz Nemzeti gyűlést és adjátok tudomra végzéseiteket.“ De a magyar nemesség ellenségét látta a francziai revoluczióban, rettegett a jobbágy-felszabadulástól és polgári egyenlőségtől, úgy, hogy semmiféle ígért és kecségtetés nem tudta volna Napoleon táborába csalni. Ennyi volt Magyarország érintkezése Napoleonnal. Erről ír a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 190. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik; egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet áró díszes felbőrkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet. Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden házai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Megtekintésre érdekesebb dolgok.

Gyulafehérvárt az idegenek szép egymásutánban a következőket tekinthetik meg.

I. A várban.

1. **A Károlykapu.** Diadalkapú a törökökön nyert győzelem emlékére III. Károly magyar király lovasszobrával. Látható minden időben. E mellett fekszik a várba menet balra:

2. **A katonai élelmezési laktanya,** mint a most Balázsfalván székelő gör. kath. érseknek régi lakóhelye. Látható kívülről és az udvarból minden időben. Előre haladva e mellett fekszik:

3. **A törvényszéki épület,** mint az 1870-es években Körömczre vitt pénzverdének épülete, s még régebben apácza zárda. A fogház udvarán levő kerek épület most munkaterem, volt a zárda kápolnája. A kapus minden időben megmutatja. — Ezen épület háta mögött levő érdekes

4. **bomba-rakás** kinn a szabadban bármikor megtekinthető. A törvényszéki épület mellett előre haladva találjuk

5. **A tűzér laktanyát,** melyben érdekes fegyvergyűjtemény van, csak hogy ennek láthatására a nagyszebeni hadtestparancsnokságtól kell engedélyt szerezni. Ez az épület a fejedelmi lakhelyel összefüggött és az udvartartáshoz tartozott, az ezt megelőző korszakban káptalani lakásul szolgált. Látható kívülről és az udvarból minden időben. Előre haladva találjuk

6. **A püspöki lakot,** mely annak idejében fejedelmi lak volt. Látható kívülről minden időben, belső megtekintetisért a püspöki irodához kell fordulni. Innen

7. **A székesegyházba** lehet menni, melynek igen tekintélyes gyűjteménye van. A székesegyház, melyben a Hunyadiak és Szapolyaiak szarkófágjai is szemléltethők, nyitva van minden nap reggel 6—10 óráig s minden vasár- és ünnepnap d. u. 3—4 óráig. Az egyházi gyűjteményeknek megtekintetisért a templom belsejének más időben való megnézéséért Péter Mózes sekrestyészhez kell fordulni (lakik a Fogarassy Mihály

utczában, a házat üzleti czímere mutatja). Mint szeszélyes építészeti érdekességet említjük meg, hogy a templomnak a várparancsnokság felől eső mellékhajóján az oltár háta mögött fekvő falon, kívülről a felső díszítés közepén van összeállítva 3 állatfej, melyek mindenkének külön-külön szemlélve meg van a maga két füle, s összesen még sincs több három fülnél. Tovább a püspöki lak előtt előrehaladva találjuk:

8. **Az ujkaput,** melyet faragványai tesznek érdekessé; ezen a kapun kimenve szemben találjuk magunkat a Rózsamáli bortermő püspöki szőlővel. Visszatérve a templom északi kapujához három épület lesz látható:

9. A sétatéren a **tisztai kaszinó,** a **tisztai pavillon** és a **generális lakása.** A két előbbi mint újabb épület szemléltethető meg, az utóbbi arról nevezetes, hogy a fejedelmi korban a Mikó-család háza volt, melynek czimerét a házon most is lehet látni. Az utóbbi ház háta mögött s a Fogarassy Mihály-utczán végig menve

10. **A Batthyány-könyvtár és csillagvizsgáló intézet** épületéhez jutunk el, melylyel kapcsolatos a **papnevelő intézet** is. Ezeket látni lehet minden időben, de a bejuthatás miatt a két elsőt illetőleg Kóródy Péter dr. könyvtárigazgatónál (lakik az épületben) kell jelentkezni és pedig lehetőleg jóval a megtekintés előtt. Előre haladva közvetlen a papnevelő intézet mellett találjuk

11. **A katonai zenekar laktanyát,** mely a fejedelmek korában iroda helyiségül szolgált és rajta a Bethlenczimer most is látható. Innen a szemközt fekvő utczán végig menve a bal sarkon

12. **A finóvelő intézetre** s mellette a **gymnasium** díszes épületére bukkanunk, mely utóbbinak szép gyűjteményei vannak. Láthatásukért minden időben az igazgatóságokhoz kell fordulni. A gymnasium mellett fekvő utczában van

13. **Az ágyuraktár,** melynek udvarán a rácsozott kerítésen át sokszor különféle ágyuk szemléltethetők, a raktár belső része azonban csak a nagyszebeni hadtestparancsnokság engedélyével látható. Az utczán visszamenve bal-kézről a sarkon

14. **A gyalogsági nagy laktanyát** találjuk, melynek a gymnasium felől eső része a fejedelmi korszakban a most Nagyenyeden székelő Bethlen-Kollegiumnak volt épülete. Kívülről és az udvarról minden időben látható. Ezen épület előtt a vár bástyája felé menve

15. **A „Szépkilátónak“** nevezett várbástyára jutunk el, a honnan az egész városon s a városnak a Marosfelől eső vidékén tekinthetünk végig. Ezt azonban csak a várőrség közbejöttével tehetjük meg.

II. A városon.

1. **Az irgalmas nővérek zárdája, iskolája és kápolnája** a piacon van s az igazgatóság engedélyével megtekinthető.

2. **A sétatér és benne a Vigadó épületét** a vendéglős mutatja meg, de megtekintése érdekesebb este.

3. **A régészeti társulat ásatási helye** a vártér alsó felén fekszik. Láthatásáért Cserni Béla dr. főgymn. tanárhoz (lakik a várban a Fogarassy Mihály utczában) kell fordulni.

4. **Az alsófehérmegyei régészeti történelmi és természettudományi társulat muzeuma** a vasút felé vezető országúton fekszik. Nyitva van minden szombat d. u. 3 órától 5-ig, más időben az idegenek jó előre forduljanak a muzeum őréhez Cserni Béla dr. főgymn. tanárhoz (lakik mint fölnebb.)

5. **A városi árvaház** az előbbivel egy telken fekszik s álthatásáért az intézetben lakó Pák Mariska ovónőhöz kell fordulni.

6. **A Glück-féle „Johanna“-gőzmalom és a villamvilágítási telep** a városon kívül a vasúti indóház mellett fekszik s megtekintetisért a gyárakban lakó igazgatókhoz kell fordulni. Esti megtekintések érdekesebb.

7. **A népiskolák közül** mint legmodernebb az **állami népiskola** tekinthető meg, mely a piacz közelében a Vakkuteczájában fekszik. Az igazgatóság szívesen megmutatja.

8. **Gazda embereket** még érdekelheti a **Jonás-féle** és **Glück-féle** szeszfőző gyár is, melyeket a felügyelők szívesen bemutatnak.

Nyilttér.

Henneberg-selyem

csakis fekete fehér és színes 60 kr.-tól 11 frt. 35 kr.-ig méterenként Blousok és ruhák számára. **Elvámolva** és házhoz szállítva. Dus mintaválaszték.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Okleveles zongora tanárnő

HAYN ZSÓFIA

Novák Ferencz-tér Misselbacher-féle ház első emeletén folyó év szeptember 1-étől kezdve **oktatást ad a zongorában.**

Jelentkezhetni naponta 10—12 óra-kor délelőtt és 3—5 órakor délután.

Sz. 549 és 550—1903 kir. bir. végr.

Arverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. év LX. tez. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósp. 59/3—1903 V. 103/1903 számú kiküldő végzése által gyulafehérvári villamos telep, és a gyulafehérvári takarékpénztár végrehajtó javára gyulafehérvári Weisz Pál és neje ellen 256 kor. 98 fill., 1500 kor. tőke, ennek a végzések értelmében számítandó 5 és 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 3620 Koronára becsült egy eséplőgép, 2 ló, 2 kocs, 1 teherhordó szekér 10 vasabranesos hordó és 800 drb. üres zsákból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 290/4 V. 103/7—1903 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Gyulafehérvárra alperes lakásán Erzsébet szállodában leendő eszközzésére **1903-ik év szeptember hó 21-ik napjának** d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdése alólirt kiküldőtnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. tez. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1903-ik év szeptember hó 2-án.
Hajós István kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 3501—903 tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bobár Simon s társai végrehajtónak Jánk Alexandru st. végrehajtást szenvedő elleni 225 kor. 10 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az abrudb. kir. járásbírósp. területén lévő a verespataki 831 sz. tjkben a 1 r. 1478/1 egészben 10 fill. A 2 r. 2379. 2380. 2381. 2390 kisk. Jánk Ávrám 1/5-öd része 1 kor. 15 fill. a 833 sz. tjkben. A 1 r. 1478/2 zuzda, kisk. Jánk Ávrám és Jánk Alexandru 24/96 része 385 kor. 04 fill. 1196 sz. tjkben A 1. 2. rend 2441. 2486/2. 2487 hrsz. ingatlanra az árverést 60 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi október hó 15-ik** napján d. e. 10 órakor Verespatak községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 15, 30 és 45 napok alatt három egyenlő részletben készpénzben, vagy 1881. LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kel igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1903. évi aug. hó 17-ik napján.
Az abrudbányai kir. jb. mint telekkönyvi hatóság.

A kivonat hitelül

Molnár kir. tlkvi kiadó.

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRBAN KÖZÖL E LAP KIADÓ HIVATALA.

Egy koronaért

portómentesen küld az orvosszövetség
sorsjátékához egy sorsjegyet az

Országos Sajtóiroda, Budapest
Kemény Zsigmond u. 11.

Huzás már október 10-én.
1840 nyeremény. 1 főnyeremény
40000 korona.

Legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben

50000 korona.1 korona
1 sorsjegy**Szerencse fel!**1 korona
1 sorsjegy

Székelyföldi ásványvizek páratlanja.

A közkedveltségnek örvendő**RÉPÁTI SAVANYÚVIZ**

Gyulafehérvárt, **J.B. MISSELBACHER** főrak-
tárosunknál mindig friss töltésben kapható.

A répáti savanyúviz tekintélyes orvosi szakvélemények: u. m. professor

Dr. Purjesz Zsigmond, Lengyel Béla és Dr. Hanko Vilmos egyetemi
orvosok által nemcsak mint kellemes borviz, hanem mint kitűnő gyógyhatású
ásványviz is ajánltatik.

forráskezelőség.

A legjobb üdítő ital.

**MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK ÜZLETVEZETŐSÉGE
ARADON.**

24260 szám.

I.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak M.-radna kiv. gyulafehérvár-piski-petrozsény-lupényi-piski-i-vajdahunyadi és gyulafehérvár-kéniesdi összesen 348 kilométer hosszú nemkülönben a piski-i forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő **összes szolgálati óráknak 1904 évi január hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása** iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minélfogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparendelélytel bíró órasokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályórak jókarban tartására 24260/1903 szhoz“ feliratu borítékba zárt ajánlataikat lepecsételve **f. évi szeptemb. hó 30-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtsák be.**

Bánompénz fejében 100 kor. azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők illetve kívánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályáorási székhely Piskitelepe, vagyis az illető óras, ki e teendőkkal megbízatik, köteles Piskitepen lakni illetve ott üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett bánatpénz ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

Utánnyomás nem díjaztatik.

**MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK ÜZLETVEZETŐSÉGE
ARADON.**

24052. szám.

I.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik. **A bérlet 1904. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azonidőponttól számított öt éven át vagyis 1904. évi december hó 31-ig.**

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapiokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat Gyulafehérvári buffet“ bérletére a 24052/1903. számhoz felirattal ellátott borítékban zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsibizonyítvány, iparendelély stb.) együtt **1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyujtandók be.**

Bánatpénz fejében 100 kor. azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de soh' sem névértékben felül fognak számíttatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Aradon, 1903. augusztus hó . . . n.

Jegyzet: Utánnyomás nem díjaztatik.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Uj évi (לשנה טובה תכתבו) üdvözlő kártyák dus választékban kaphatók
Papp György könyvnyomtatójában.

URANOS-KÉK

Kizárólagos
gyártói

Hochsinger Testverék vegyészeti gyára

BUDAPEST

VI. Rózsa-utca 58.

ruhamosáshoz a legjobb-kékitő szer.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő. **Olcsó és felülmúlhatatlan kis üveg 24 fillér** tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 160 kor. 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk.

ROSNER LÁZÁR

Női- és férfi divat üzlete (főtér).

HIRDETMEŒY.

ROSNER LÁZÁR

TELJES KELENGYE RAKTÁR.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek helyben és a környéken szives tudomására hozni, hogy a napokban

BUDAPEST és BÉCSBEN

vásárolt szövet és divatárakkal visszaérkeztem.

Tisztelt vevőimet tisztelettel kérem, sziveskedjék minél előbb személyesen meggyőződni arról, hogy bevásárolt áruim **az izlés, finomság és arányos olcsó ár** tekintetében tökéletesen megfelelnek a legkényesebb igényeknek is.

Raktáromon most mindaz található, a mit az új idény és a legújabb divat nyújt, de kivált

SELYEM ÉS NŐI RUHA SZÖVETEK

a legnagyobb választékban.

Kiváló tisztelettel **ROSNER LÁZÁR.**

Gyulafehérvárt, 1903. szeptember hó.

FAELADÁSI HIRDETMEŒY.

A gaurényi gör. kel. egyház tulajdonát képező, a Gyulafehérvár-zalatnai vasut Metesdi állomásától mintegy 2 km. távolságra alkalmas közlekedési út mellett Gaurény község határában fekvő 38 holdnyi 30 éves sűrű tölgy erdejének eladása végett Gaurényban a községházánál f. évi **szeptember hó 24-én** d. e. 9 órakor szó- és zárt írásbeli árverés fog tartatni. Részletes árverési és szerződési feltételek a gyulafehérvári gör. kel. esperesi hivatalnál megtekinthetők. A kikiáltási ár 1500 korona. Bánatpénz 10%. — Gaurény 1903. szeptember hó 8.

Tekuleszku J.

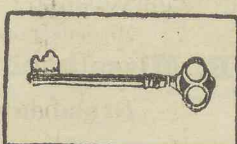
gör. kel. esperes.

SCHICHT-SZAPPAN

„Szarvas“ vagy „Kulcs“

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

EPILEPSIA

A ki eskőban vagy göresők és más ideges bántalmakban szenved, kérjen felvilágosítást ezen bajok megszüntetéséről. A bő magyarázatokkal szolgáló füzet (broszúr) kapható ingyen és bármintve a következő ezimen: **Schwa-nen Apotheke Frankfurt a. M.**

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját és az az

Indra-tea,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea-keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban. Raktárokat a hirdető táblák mutatják.

Weiss Bernát

könyv-, papir, zenemű- és gyermekjáték kereskedése
GYULAFEHÉRVÁRT, (főtér.)

Gyulafehérvárt a főtéren már 18 év óta fennálló

Könyv, papir, zenemű- és játékszer üzletemben

az ez idén sokkal diszesebben és gazdagabban berendezett árucikkeimet bátorodom a t. vevőközönségnek figyelmébe ajánlani.

Leggazdagabb választékban kaphatók képeskönyvek, ugyszintén magyar és német nyelvű ifjúsági iratok, szépirodalmi és diszművek.

Bárminő színű és alaku legszebb és legfinomabb **csont levélpapirosok diszdobozokban, tárcza, előjegyzési könyvnaptaarak, emlék, fénykép és képeslap albumok dús választékban.**

Megvételre ajánlom a nálam bármikor legkényelmesebben beszerezhető szerencsés számú **osztálysorsjegyeket**, ugyszintén ajándéknak megfelelő új találmányu **Fonograf-beszélő gépeket**, mindent a legolcsóbb árak mellett.

Azon reményben, hogy a nagyérdemű közönség engem becses pártfogásában részesíteni méltóztatik

Weiss Bernát.

Schäser Ferencz

Könyv- zenemű- papir és írószerek kereskedése

✿ ✿ ✿ Gyulafehérvárt. ✿ ✿ ✿

Ajánlja dús raktárát

✿✿ **Diszművekben,** ✿✿
ünnepi ajándékokban,
✿ **ifjúsági iratokban** ✿
és képes könyvekben.

✿
Ima és ájtatossági
***** könyvek. *****

== **LEVÉLDOBOZOK** ==

a legolcsóbb fajtától a legdiszesebb kivitelig.

Alkalmi ✿✿ Névnapi

..... képes .....
LEVELEZŐ LAPOK.

✿
✸ **NAPTÁRAK 1903. ÉVRE.** ✸

✿
FABEEGETŐ- *****
*** FESTÉSZETI ***
***** CZIKKEK.

✿
Alkalmi és névnapi ajándék-
tárgyak nagy választékban.

Tisztelettel

Schäser Ferencz.

**Könyvtáskák, tan-
eszközök, rajztáblák, fi-
nom rajztollak, festékek,
tolltartó dobozok, irkatar-
tók stb. stb. a legjutányo-
sabb árban kaphatók**

PAPP GYÖRGY
papirkereskedésében
Gyulafehérvárt.

Weisz Dezső és Társa utóda

ajánlja — az őszi idény köze-
ledtével — **dus választé-
ku férfi-, női- és
gyermekczipő raklárát.**
Különösen felhívja a t. szülők fi-
gyelmét a kiváló tartós és jutányos
áru **iskolás fiú és leány czipőire.**

Kiváló tisztelettel

Weisz Dezső és Társa utóda.

ELADÓ

140.000 koronáért

Alvinczhez tartozó 235 kat. hold területű
szántó és rét és hozzátartozó letarolterdő-
rész, jövedelmez évről évre bérbeadva
tisztán 6500 koronát.

KASSEL ZSIGMOND birtokainak
központi irodája Budapest, Dorottya u. 6.

SAJTOLÓ VGY BORALMA

50 Waggont vesz és kéri a tisztességes
szállítókat ajánlatok beküldésére a leg-
jutányosabb árak megjelölésével koro-
nában, vagy német márkában.

Czim: **Christian Bernhardt**
Obsthandlung (Gyümölcskereskedő)
Freudenstadt, Württemberg.

Egy régi jó háziszser

ne hiányozzék egy családnál sem, a rég
ismert és kitűnő hatású,

Hessz-féle Eucalyptus,
12 év óta Ausztráliából behozott természetes
készítmény. — Nemtörzsházban és az Osztrák-
Magyar birodalomban törvényesen védve. — Az
olcsó ár 1 kor. 50 fillér üvegenként és kiadós
volta, mindenkinek megengedik, hogy általa
egészségét visszaszerezze és betegségek ellen
magát védje.

1500 dicsérő és köszönő levél

birtokában vagyok, azoktól, kik
szaggyatásban, hát-, mell-, nyakfájásban, vese-
tag fájdalomban, (Nexenschüss) légzési nehé-
zésekben, náthában, fogfájásban, a belső nemas
szervek különféle bajaiban, régi fekélyekben és
bőrbetegségekben szenvedtek.

Ne mulassza el senki az „Eucalyptus” k-
szítményekről írott könyvet magának megszerezni,
hol bő utasításokra talál, miképp használja a gyógy-
szert a legkülönbözőbb betegségekben. A szenvedők
érdekében a könyvet mindenüvé díjtalanul meg-
küldöm, hogy mindenki személyesen meggyőződ-
jék a szer hasznosságáról, — a meggyógyultak
számtalan bizonyítványát is mellékelem.

Klingenthal (Szászország.)

Hess Ernő, Eucalyptus szállító.

A védjegy pontosan megfigyelendő.

Egyedüli elárusító

Storfer Leó gyógyszerháza a Szt.-Istvánhoz
Gyulafehérvárt.

UNGVÁRY LÁSZLÓ

300 holdas gyümölcsfa-iskolája, szőlő- és borgazdasága
CZEGLÉDEN.

SZŐLŐT

szállítók rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben
POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20—25-étől kezdődőleg
eleinte Oportó és Ezerjó, később pedig Mézesfőhő,
Kadarka Kövidinka stb. fajokból a teljes érték
előleges beküldése mellett az ország bármely
postaállomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt
15 kr.-ért.

Csemegezőlőből (piros és fehér saszlából)
szeptember 1—10-én kezdve bérmentve 5 kilonként
1 frt 30 kr.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegezőlők
királya!) szintén szeptember 1—10-én kezdve, bér-
mentve 5 kilonként 1 frt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel
olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldeném.
Épen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem
küldök szőlőt. — Egy szállító-levéellel 3 láda szőlőt
is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg
a rendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be
3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5—10—15 kilós kasokban
kilonként 15 krajczárért.

Csemegezőlőből (piros és fehér saszlából) fenti nagy-
ságu láda és kasokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegezőlők királya!)
a fenti nagyságu kasok és ládákban 22 krajczárért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosarak-
nál is az elegysúly tiszta súlynak számítatik, míg a 10 és
15 kilós kétfülvű kasoknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és
külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25—30 krajczárba
elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a rendelő
tulajdonát képezik, azonban mint **sajátjukat** több ízbeni
megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg
újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, tüdőbben és mint gyorsáru
csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a
szállítás olcsóbb is 1—2 krajczárral kilonként. Épen azért
tessenek többen összeállani és együtt 50—100 kilót is ren-
delni. — Ha t. megbízóim egyszerre 300—600—1000 kilót
rendel és rendelését hetenként többször megismétli, megfe-
lelő engedményben részesül.

A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre
küldendő be. **Előleg nélkül rendelést egyáltalában
nem fogadosítok.** Vasuti szállítványoknál a fenti árak-
ban a lelkismeretes csomagolás, a vasúthoz vitel, a szállító-
levél és a közvetvám költsége is befoglaltatik.

Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából **nemes ojt-
vány, gyümölcsfa-vadoncz,** sima és gyökerez **vessző,**
továbbá **gleditsia és akácza** is kapható. Nemkülömben
saját termésű, kitűnő minőségű **új és ó borok** hordókban
és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-lakk-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára

Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. Misselbacher sen. czégnél

Gyulafehérváron.

ELŐLEGES ÉRTESÍTÉS SZŐLŐ ELADÁSÁRÓL.

Alulírott a „Gyöngyös-Visonta” vidéken levő
hegyi ojtvány szőlőimben termelt kiváló jó minő-
ségű **csemege-szőlőimet,** rövidesen szállítani
megkezdem.

A szállítást vagy a magam kosaraiban nettó
für brutó eszközölöm, és a kosarakat 8 nap alatt
jó karban, súly és értékben Gyöngyösön vissza-
veszem; vagy a megrendelő kosaraiban nettó
eszközölöm.

Hasonlóképen szállítok saját termésű sárga
és görög **fajdinyéket.** Nagyobb rendelésnél
csomagolás nélkül vagonba, kisebbnél ládák-
kosarak vagy hordókba csomagolom. Nagyobb
rendelésnél a vagonba szállítás nagyon jutá-
nyos.

Szintén szállítok befőzésre alkalmas faj
paradicsomot. Később őszi barackot, szilvát,
diót, mandulát birsalmát stb.

A szőlő rendes szállítás az éréshez képest
szeptember elején; dinnye, paradicsom e hó
közepén vesszi kezdetét. Az egyéb gyümölcsök
érés idejében.

Korai érésű szőlők már e hó vége felé is
szállíthatók, de ez csak az alább feltüntetett árak-
nál 15%-tólival magasabb árért,

Az árak a következők:

Csemegezőlők. pr. kor.

Chasseles fehér és piros — szeptember hó-
ban érik — . . . . . 48 fillér.

Kitűnő csemegefajok szept. hóban érik 46 fillér.

Muskotályok — szeptember hó végén — 50 fillér.

Téli fajok — október hó elején — 54 fillér.

Mézes fehér — szeptem. hó végén — 32 fillér.

Othelló . . . . . 28 fillér.

Kadarka és különböző fajok . . . . . 28 fillér.

Dinnyék.

Cukor turkesztánok . . . . . 10 fillér.

Piros és sárga görögdiények . . . . . 8 fillér.

Paradicsom . . . . . 8—10 fillér.

— Egyéb gyümölcsök jutányosan a folyó árban —

Jelen előleges értesitésemnek ezéjja az, hogy
aki a nevezett gyümölcsök bármelyikével nagy-
ban akar foglalkozni s velem üzletet kötni, szí-
veskedjék soraival felkeresni.

Az ilyen előlegesen kötendő üzlet a vevő-
nek előnyére szolgál.

A szállításnál a legtöbb kellemetlenség abból
ered, hogy a rendelők neveiket, postát és va-
suti állomást olvashatóan nem írják ki. Ezért
ezek tisztán olvashatóan leendő kiírását kérem.

A mely megrendelés nem eszközölhető, arról
értesítést adok.

Gyöngyös Hevesm. 1903 augusztus hó.

Tisztelettel

Csomor Kálmán,
szőlő nagybirtokos.